

slet ikke kan blive indenfor en ny Institution, medmindre denne da bliver meget stor; og det er antagelig ikke Mening.

Finansministeren (Brandes): Landbrugsministeren kan ikke være til Stede; jeg skal da paa hans Vegne anbefale det af Udvalgets Flertal tiltraadte Ændringsforslag Nr. 76 til Vedtagelse af det høje Ting. Der er fra Mindretallets Side ytret Betænkeligheder derved, men disse Betænkeligheder deles ikke af Landbrugsministeren, hvis Hensigt med Ændringsforslaget alene er at søge Tørveproduktionen forøget i saa høj Grad som muligt. Naturligvis smærter det Landbrugsministeren, at just de 4 ærede Medlemmer, som udgør Mindretallet, ikke er stemt for dette Ændringsforslag, men jeg skal sige til det ærede Medlem for Præstø Amts 4de Valgkreds (E. Rasmussen), at den Hensigt, han rettede til Landbrugsministeren, skal blive overbragt ham, og der vil sikkert ogsaa blive taget Hensyn til den.

Ordføreren (Rasmus Hansen): Det ærede Medlem fra Ribe (Brorsen) var noget betænkelig ved den nye Institution, idet han mente, at dens Arbejde skulde have været overdraget Hedeselskabet; og det ærede Medlem var bange for, at den maaske skulde virke noget generende for Hedeselskabet. Jeg skal dertil sige, at vi i Finansudvalget altid har været enige om, at den bedste Løsning var den, at Opgaven blev overgivet til Statens Planteavlssudvalg. Ganske vist havde dette i Begyndelsen sine Betænkeligheder, men det endte med, at det erklærede sig rede til at overtage Hvervet. For øvrigt tror jeg, jeg kan berolige det ærede Medlem fra Ribe med, at Hedeselskabet ikke i nogen Retning vil blive krænkede ved Oprettelsen af denne Institution. Det er ikke Meningen at gribe ind i Hedeselskabets Arbejde; det er Forudsætningen, at dette fremtidig kan foregaa ligesaa frit og selvstændigt som hidtil.

Jeg kan ikke forstaa, at det ærede Medlem for Præstø Amts 4de Valgkreds (E. Rasmussen) er saa meget imod Bevillingen til Anskaffelse af Tørveværker. Jeg kender noget til Tørveproduktionen i Jylland, og jeg gjorde sidste Sommer den Erfaring, at det offentlige Tilskud til Anskaffelse af Maskiner fremmede Tørveproduktionen endog i meget høj Grad, thi der blev derved anskaffet mange Tørveværker, som ellers ikke vilde være blevet anskaffet; der blev i Smaamoser hist og her lavet flere Hundredtusinde Tørv, som ellers ikke vilde være

blevet lavet. Det er Faktum. Det ved vi ovre fra Jylland maaske noget bedre end Folk her paa Øerne. I Regelen tror jeg heller ikke, der er nogen Fare ved at give en saadan Bevilling. Jeg har netop for nylig faaet de Regler i Hænde, hvorefter man i Statstilskud kan faa Halvdelen af Summen til Anskaffelse af Tørveværker, og jeg skal tillade mig at gøre opmærksom paa Indholdet af disse Regler.

Der findes to Typer af Tørveværker, en større til en Pris af 1,450 Kr., naar den drives af Heste, men dersom der skal anskaffes Motor, med hvad dertil hører, vil den koste 2,000 Kr. mere. Saa er der en mindre Type, som udelukkende drives af Heste, den koster 600 Kr. Men disse Tørveværker uddeles gennem Hedeselskabet til Halvdelen af den Pris, jeg har nævnt. Betalingen af den Halvdel, som Brugeren skal udrede, sker ved Efterkrav ved Værkets Aflevering, og Brugeren maa skriftlig forpligte sig til ikke at sælge Værket, medmindre Hedeselskabet giver sit Minde dertil. Henvendelse om at komme i Betragtning sker til Hedeselskabet i Viborg. Tørveværkerne kan først udleveres, naar der er foregaaet en Besigtigelse af Mosen og i det hele af Vilkaarene for Fremstilling af Tørv, og denne Besigtigelse udføres af Hedeselskabets Konsulenter i Tørveindustri. Tillige kræves som Regel, at den vedkommende, som ønsker et saadant Værk, faar en Anbefaling fra vedkommende Kommunalbestyrelse. Et større Værk kan producere ca. 20,000 Stykker Tørv daglig, og det mindre Værk kan producere imellem 10,000 og 15,000 og kan betjenes af 4 Mand. Endelig skal den, der modtager et saadant Tørveværk, forpligte sig til at fremstille til Salg mindst 60,000 Stykker Tørv. Jeg kan være enig med det ærede Medlem for Præstø Amts 4de Valgkreds (E. Rasmussen) i, at det kunde være rigtigt, at Betingelserne her blev noget skærpet, saa at Antallet af Tørv, man er forpligtet til at levere, forhøjes til 100,000. Det kunde være rigtigt, at Staten fik Haand i Hanke med, at Tørveværker, der er anskaffede enten i Fjor eller i Aar, ikke kom til at staa stille, men virkelig blev sat i Arbejde.

Jeg mener altsaa, at Ministeren bør have sin Opmærksomhed henledt paa, for det første, at det Antal Tørv, vedkommende Tørveværks Modtager skal levere, sættes til mindst 100,000, og dernæst paa, at de Værker, der er anskaffede i Fjor og i Aar, ikke staa stille. Det er ikke for strenge Betingelser, naar vedkommende faar et saadant Statstilskud.